

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 23.09.2024-29.09.2024 TARİHLERİ ARASINDA RESMİ GAZETEDE ve
İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLADIĞI BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI ÖZET BÜLTENİ**

DİLAN ŞAHİN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/17965

Karar Tarihi: 21/5/2024

Başvuru; başvurucunun gözaltına alınırken ve gözaltında bulunduğu sürede kolluk görevlilerinin fiziksel, cinsel ve sözlü şiddet niteliğindeki eylemlerine maruz kalarak yaralanıp çocuğunu düşürmesi ve olaya ilişkin yürütülen ceza soruşturmasının etkili olmaması nedeniyle insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

14/07/2018'de Van İl Emniyet Müdürlüğüne A.Ş.'nin PKK terör örgütü üyelerini evinde sakladığına dair ihbar yapılmış, kolluk güçleri ihbarı değerlendirmiş ve 15 Temmuz 2018'de örgüt üyeleriyle çatışmaya girmiştir. Çatışma sırasında iki örgüt üyesi öldürülmüştür. Çatışma sonrası arama yapılan evde başvurucu, mutfak penceresinden kaçmaya çalışırken yakalanmış ve gözaltına alınmıştır.

Başvurucu, gözaltı sürecinde ve ifadelerinde kolluk kuvvetlerinin kötü muamele yaptığına dair bir iddiada bulunmamıştır. Ancak 11 Temmuz 2019'da başvurucunun terör örgütüne yardım suçundan yargılandığı davada hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Aynı süreçte başvurucu, gözaltında iken kötü muameleyle maruz kaldığını, darbedildiğini ve hamile olmasına rağmen çocuğunu düşürdüğünü iddia etmiş ve bu duruma ilişkin şikayetçi olmuştur. Başvurucu ayrıca, darp izlerinin bulunduğu dair hastane raporlarının eksik düzenlendiğini ve doktorun görevini kötüye kullandığını iddia etmiştir.

Başsavcılık, 4/12/2018 tarihinde Van İl Emniyet Müdürlüğü'nden, başvurucunun gözaltı sürecine ilişkin kamera kayıtlarını ve tutanakları talep etmiştir. Ancak kamera kayıtlarının en fazla 24-25 gün saklandığı belirtilerek istenen kayıtların temin edilemediği bildirilmiştir. Ayrıca, olayla ilgili soruşturma dosyasında kısıtlılık kararı olması nedeniyle belgelerin gönderilemeyeceği ifade edilmiştir.

Başsavcılık, daha sonra 18/02/2019'da Terör Suçları Soruşturma Bürosu'ndan başvurucunun gözaltı sürecine ilişkin kayıtları talep etmiştir. Ancak bu talebe yönelik bir yanıt alınamamıştır.

7/10/2019'da Başsavcılık, başvurucunun darbedildiğine dair herhangi bir rapor ya da delil bulunmadığını, tutanaklarda kötü muameleyle dair bir ifade yer almadığını, kamera ve tanık araştırmalarında da somut bir bulguya ulaşılamadığını belirterek, Van İl Emniyet Müdürlüğü görevlileri hakkında kovuşturmayla yer olmadığına karar vermiştir.

Kararın gerekçesinde, darp iddialarını destekleyen somut delil bulunmadığı, başvurucunun darbedildiği yönündeki iddiasının soyut bir beyan olduğu ve soruşturmayı gerektirecek başka bir delilin bulunmadığı vurgulanmıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Türkiye İnsan Hakları Vakfı, başvurucu hakkında 22/11/2019'da bir rapor hazırlamıştır. Raporu göre, başvurucu 31/07/2018'de kötü muamele iddialarını tıbbi olarak belgelemek amacıyla vakfa başvurmuştur. Vakıf, başvurucunun vücudunda kan toplanması (eritem) bulunduğunu ve bu yaralanmanın basit tıbbi müdahale ile giderilebileceğini belirtmiştir. Ayrıca, başvurucunun hamileliğini kaybetmesinin işkence ve kötü muamele öyküsüyle uyumlu olduğu, gözaltında fiziksel ve ruhsal travma yaşadığı sonucuna varılmıştır.

Başvurucu, savcılığın "kovuşturmaya yer olmadığı" kararına itiraz etmiş, itirazında etkin bir soruşturma yapılmadığını, ifadesinin alınmadığını, şüphelilerin kimliklerinin belirlenmesi için adım atılmadığını ve tanık beyanlarına başvurulmadığını vurgulamıştır. Ayrıca, İnsan Hakları Vakfı'nın raporunun kötü muameleyi tıbben ortaya koyduğunu ve darp edildiğini kanıtladığını iddia etmiştir.

Van 1. Sulh Ceza Hâkimliği, 13/12/2019'da başvurucunun itirazını reddetmiştir. Hâkimlik, başvurucunun iddialarını destekleyen somut delillerin olmadığını, kamera kayıtlarının bulunmadığını ve sağlık raporlarında darp izine rastlanmadığını belirtmiştir. İnsan Hakları Vakfı'nın raporunun başvurucunun beyanlarına dayandığını kabul ederek, savcılığın "kovuşturmaya yer olmadığı" kararının usul ve yasaya uygun olduğunu değerlendirmiştir.

Başvurucu, Hâkimlik kararını 11/6/2020 tarihinde öğrendiğini belirterek 15/6/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Değerlendirmede, devlet görevlilerinin güç kullanımı konusundaki yetkileri ve yükümlülükleri vurgulanmıştır. Anayasa'nın 17. maddesine göre, güç kullanımı ancak kesin olarak gerekli olduğunda ve orantılı şekilde uygulanabilir. Kişi devletin kontrolü altındayken meydana gelen yaralanmalarda, yetkili makamların bu durumu açıklama sorumluluğu bulunmaktadır.

Başvurucu, gözaltında kötü muameleye uğradığını iddia etmiş, ancak savcılık bu iddialara ilişkin etkili bir soruşturma yürütmemiştir. Kamera kayıtları ve deliller toplanmadan, başvurucunun darp edildiğine dair herhangi bir rapor bulunmadığı gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir. Oysa başvurucunun gözaltı sürecinde alınan sağlık raporunda 3x4 cm boyutunda eritem tespit edilmiştir, bu da fiziksel bir yaralanma belirtisidir.

Anayasa Mahkemesi, bu tür olaylarda yetkililerin kötü muamele iddialarını derinlemesine araştırması gerektiğini ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamelelerin yasak olduğunu belirtmiştir. Başsavcılığın, soruşturma başlatmak için başvurucunun suç duyurusunda bulunmasını beklemesi eleştirilmiştir. Ayrıca, delillerin toplanması talep edilen birim ile kötü muamelede bulunduğu iddia edilen görevlilerin çalıştığı birimin aynı olması, soruşturmanın tarafsızlığını zedeleyebileceği vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiği ve etkili bir soruşturma yürütülmediği kanaatine varılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının maddi ve usul boyutlarının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

CEYLAN NERGİZ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/50842****Karar Tarihi: 5/6/2024****R.G. Tarih ve Sayı: 24/9/2024-32672**

Başvuru; işveren ile arasındaki güven ilişkisinin bozulduğu gerekçesiyle başvuruçunun iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvuruçucu, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nde taşeron işçi olarak çalışırken, belediye tarafından terör örgütüyle irtibatlı olduğu gerekçesiyle işten çıkarılmıştır. İşten çıkarma kararının usulsüz olduğu iddiasıyla iş mahkemesine başvurmuş, ancak mahkeme 667 sayılı KHK'ya dayanarak bu feshi hukuka uygun bulmuştur. İstinaf mahkemesi, fesih nedenlerinin yeterince araştırılmadığını belirterek yerel mahkeme kararını bozmuştur. Ancak yerel mahkeme eksiklikleri giderdiğini ve başvuruçunun terör örgütü propagandası yaptığı için hakkında HAGB kararı verildiğini belirterek yine davayı reddetmiştir. Bölge adliye mahkemesi de işverenin güven ilişkisinin zedelendiği gerekçesiyle iş akdinin sona erdirilmesinin hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

Başvuruçucu, nihai hükmü 30/9/2021 tarihinde öğrendikten sonra 26/10/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuruçucu, terör örgütüyle bağlantısının somut delillerle kanıtlanmadığını, yasa dışı bir örgütle ilişkisinin olmadığını ve hakkaniyete uygun yargılanma ile özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı ise, kararın OHAL döneminde alındığı göz önünde bulundurularak Anayasa'nın 15. maddesinin dikkate alınmasını önermiştir. Ayrıca başvuruçunun işten çıkarılmasının özel hayatını ciddi şekilde etkilediği ve bu etkinin belirli bir ağırlığa ulaştığı belirtilerek, başvurunun özel hayata saygı hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun HAGB (Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması) kararının kesin bir hüküm olmadığını ve bu kararın idari işlemlere veya yargı kararlarına doğrudan dayanak olamayacağını belirtmiştir. Mahkemeye göre, HAGB kişinin suç işlediğini kanıtlanmadığı için bu tür kararlar özel hayata saygı hakkının ihlal edilmesi anlamına gelmez. Somut olayda, başvuruçunun terör örgütüyle iltisaklı olduğuna dair güçlü ve objektif delillerin ortaya konulmadığı, dolayısıyla alınan tedbirin orantılı olmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, başvuruçunun özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiş, masumiyet karinesi yönünden ayrıca bir incelemeye gerek görülmemiştir.

Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

ALİ CAN BULAK BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2019/23461****Karar Tarihi: 12/6/2024**

Başvuru; ceza infaz kurumunda disiplin cezasına karşı yapılan şikâyetin süre yönünden reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının, müşteki sıfatıyla yer alınan ve gizli yürütülen soruşturmanın içeriğinin infaz koruma memuru tarafından biliniyor olması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının, infaz koruma memurunun hakaretine maruz kalınması nedeniyle kötü muamele yasağının, sağlık hizmetine erişimin sağlanamaması nedeniyle de maddi ve manevi varlığın korunması hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, terör örgütü üyeliği iddiasıyla 30/03/2018'de tutuklanmış ve 18/09/2018'de mahkûm edilmiştir. Karar 24/09/2019'da kesinleşmiştir. Başvurucu, cezaevinde dış rahatsızlığı nedeniyle sağlık hizmetlerinden faydalanamadığını iddia ederek şikâyetçi olmuş ve 30/12/2018'de şikayeti kabul edilmiştir. Ancak tedavi sürecinin takip edilmediği gerekçesiyle tekrar şikâyetinde bulunmuştur. Sonrasında 30/01/2019'da hastaneye sevk edilmiş, şikayeti reddedilmiştir. Başvurucu tedavisinin yetersiz olduğunu iddia etmeye devam etmiştir.

Ayrıca, sevk sırasında cezaevi görevlilerine uygunsuz sözler söylediği için disiplin soruşturması başlatılmış ve spor faaliyetlerine katılmama cezası almıştır. İtirazı reddedilmiştir. Başvurucunun şikâyeti üzerine yapılan soruşturmada, tedavi için gerekli sevklerin yapıldığı belirtilmiş ve başvuru sürecinde soruşturma açılmasına gerek görmemiştir.

Başvurucu 18/6/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, kendisine verilen disiplin cezasına karşı yaptığı itirazın süre aşımı nedeniyle reddedildiğini ve bu durumun hak arama hürriyetini ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı, başvuru sürecinin hukuka uygun olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, başvuru sürecinin esas şikâyetinin disiplin cezasına itirazlarının süre aşımından incelenmemesi olduğunu belirterek, başvuruyu mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelemiştir.

Anayasa Mahkemesi, müdahalelerin hukuki belirlilik taşıması gerektiğini ve yargı mercilerinin açık bir hata yapması durumunda bu müdahalenin hukuka aykırı olacağını vurgulamıştır. Başvurucunun disiplin cezasına itirazını süresinde yaptığı hâlde yargı mercilerinin süreyi hatalı bir şekilde hesaplayarak itirazı reddettiği tespit edilmiştir. Bu durum, mahkemeye erişim hakkının ihlali olarak değerlendirilmiş ve müdahalenin kanunilik ilkesinden yoksun olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

BEDRETİN ÇİÇEK BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2019/25687****Karar Tarihi: 2/5/2024**

Başvuru, infaz hâkimliğine yapılan şikâyetin esasa girilmeden reddedilmesi nedeniyle eğitim hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, Şanlıurfa T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutuklu olup, Açık Öğretim Fakültesi Adalet Bölümü'ne kayıt yaptırmak istemiştir. Cezaevi idaresi, yoğunluk nedeniyle ailesinden yardım alması gerektiğini ve kayıt evrakını kuruma teslim etmesi halinde sınavlara katılabileceğini belirtmiştir. Ailesi başvurucunun kaydını yaptırmış ancak başvurucu sınavlara alınmamıştır. Bunun üzerine, hak kaybı yaşamamak için Şanlıurfa İnfaz Hâkimliği'ne başvuru yapmıştır.

İnfaz Hâkimliği, Ceza İnfaz Kurumu'nun konuyla ilgili karar vermesi gerektiğini belirterek başvuruyu geri iade etmiştir. Ceza İnfaz Kurumu, kayıt belgelerinin kendilerine sunulmadığını ve bu nedenle başvurucunun sınavlara katılmadığını bildirmiştir. Başvurucu mağdur olduğunu belirterek tekrar İnfaz Hâkimliği'ne dilekçe sunmuş, fakat Hâkimlik bu dilekçeyi işlem yapmadan iade etmiştir.

Başvurucu işlemsiz iade edilen muhabere evrakını 25/6/2019 tarihinde tebliğ aldığını belirterek 11/7/2019 tarihinde adli yardım talepli olarak bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, eğitim hakkına ilişkin şikâyetlerini Ceza İnfaz Kurumu'na yaptığı başvuruların reddedilmesi üzerine İnfaz Hâkimliği'ne iletmiştir. 4675 sayılı Kanun'a göre, tutuklu ve hükümlülerin idari işlemlerine yönelik şikâyetleri infaz hâkimlikleri tarafından karara bağlanmalıdır.

Somut olayda, başvurucu açık öğretim sınavlarına alınmaması nedeniyle İnfaz Hâkimliği'ne başvurmuş, ancak İnfaz Hâkimliği, önce Ceza İnfaz Kurumu'nun karar vermesi gerektiğini söyleyerek dilekçeleri iade etmiştir. Ceza İnfaz Kurumu talebi reddettikten sonra başvurucu yeniden İnfaz Hâkimliği'ne başvurmuş, ancak dilekçesi yine işleme konulmadan iade edilmiştir.

Başvurucunun şikâyetlerinin, İnfaz Hâkimliği tarafından değerlendirilmesi gerektiği halde, İnfaz Hâkimliği esas inceleme yapmadan talepleri reddetmiştir. Bu durum, başvurucunun eğitim hakkı ile bağlantılı olarak etkili başvuru yapma hakkını ihlal etmiştir. Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 42. maddesi kapsamında eğitim hakkı ve 40. maddesi kapsamında etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Ancak bu karar, davanın esasına ilişkin bir hüküm içermemektedir.

Dolayısıyla Anayasa'nın 42. maddesinde güvence altına alınan eğitim hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

UĞUR BEKAR BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/36239****Karar Tarihi: 22/5/2024**

Başvuru, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek başvuruçunun iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruçucu, 2014'ten 2017'ye kadar Türk Hava Yolları'nda (THY) güvenlik koordinatörü olarak belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışmıştır. 26/05/2017'de, alt işveren tarafından iş sözleşmesi sözlü olarak feshedilmiştir. Fesih, başvuruçunun sosyal medya paylaşımları nedeniyle gerçekleştirilmiştir. Ancak, paylaşımların içeriği belirsizdir.

Başvuruçucu, feshi haksız bularak işe iade davası açmıştır. Bakırköy 32. İş Mahkemesi, 11/10/2018'de başvuruçunun işe iadesine karar vermiştir. Mahkeme, işverenin fesih için yeterli delil sunmadığını ve başvuruçunun hakkında herhangi bir kovuşturma olmadığını belirterek feshin geçersiz olduğunu tespit etmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, kararı eksik inceleme nedeniyle bozmuş ve davayı yeniden İş Mahkemesi'ne göndermiştir. Yeniden yapılan yargılama sonucunda, 14/07/2020'de İş Mahkemesi yine başvuruçunun işe iadesine karar vermiştir.

Ancak, Bölge Adliye Mahkemesi 23/06/2021'de bu kararı bozmuş ve davayı reddetmiştir. Mahkeme, başvuruçunun sosyal medya paylaşımlarının eleştiri sınırlarında kalmasına rağmen, işverenin ticari itibarını zedeleyebileceği sonucuna vararak feshin geçerli olduğuna hükmetmiştir.

Başvuruçucu, nihai kararı 9/7/2021 tarihinde öğrendikten sonra 6/8/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuruçucu, iş sözleşmesinin feshedilmesinde 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki fesih usullerine uyulmadığını ve feshin sadece sözlü olarak bildirildiğini belirterek, bu durumun feshi geçersiz kıldığını ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Ayrıca, sosyal medya paylaşımları nedeniyle hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiğini, bu paylaşımların ifade özgürlüğü kapsamında olduğunu ve fesih nedeniyle özel hayata saygı hakkı, çalışma hakkı ve ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini öne sürmüştür.

Bakanlık, Anayasa Mahkemesi'nin ifade özgürlüğü ihlali konusunda somut olayın koşullarını göz önünde bulundurması gerektiğini belirtmiştir. Başvuru, ifade özgürlüğü kapsamında incelenmiştir ve kabul edilebilir bulunmuştur.

Uyuşmazlık, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek iş sözleşmesinin feshedilmesine ilişkindir. Mahkeme, işverenin fesih için geçerli bir sebep göstermesi gerektiğini, işçinin davranışlarının işyerinde olumsuz bir etki yaratmadığı sürece fesih nedeninin geçerli olamayacağını belirtmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi, başvuruçunun sosyal medya paylaşımlarının feshin geçerli nedeni olarak yeterli olduğunu belirtse de, bu paylaşımların işyerindeki etkilerine dair somut bir değerlendirme yapmamıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Anayasa Mahkemesi, işten çıkarma yaptırımının amacına ulaşmak için aşırı olduğunu ve yargı mercilerinin ifade özgürlüğü güvencelerini göz önünde bulunduracak şekilde özenli bir yargılama yapmadığını tespit etmiştir.

Açıklanan gerekçelerle anayasal güvencelerin korunması açısından devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği anlaşıldığından başvurunun Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ÜNVER KARAGÜLMEZ BAŞVURUSU (2)

Başvuru Numarası: 2021/47525

Karar Tarihi: 12/6/2024

Başvuru, tutukluluk incelemelerinin hâkim/mahkeme önüne çıkarılmaksızın dosya üzerinden değerlendirilmesi üzerine açılan tazminat davasının reddedilmesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 5/2/2019 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alınmış ve 6/2/2019'da "kasten öldürmeye teşebbüs" suçundan tutuklanmıştır.

Soruşturma sürecinde, başvurunun tutukluluk incelemeleri 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 108. maddesi uyarınca gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 4/12/2004 tarihli yasa gereğince, başvuru ve avukatı dinlenilerek tutukluluğun devamına karar verilmiştir.

Başvurucu hakkında görülen yargılamada, İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 4/2/2020'deki duruşma hazırlık işlemlerinde tutukluluğun devamına karar vermiştir. İlk duruşmanın 2/4/2020'de yapılmasına ve tutukluluğun 3/3/2020'de dosya üzerinden incelenmesine karar verilmiştir. Ancak, 2/4/2020'de, COVID-19 salgını nedeniyle duruşma ertelenmiş ve başvurunun tutukluluğunun devamına karar verilmiştir. Ertelenen duruşma için yeni tarihler belirlenmiş, başvurunun tahliye talepleri ise 19/3/2020 ve 30/3/2020 tarihlerinde reddedilmiştir.

Mahkeme, 30/4/2020 ve 29/5/2020 tarihlerindeki tutukluluk incelemelerinde de tutukluluğun devamına karar vermiştir. Başvurunun bu kararlara yaptığı itirazlar da İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

Başvurucu, 1/6/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuş, tutukluluk incelemeleri ile bu incelemelerin sonuçlarına ilişkin itirazlarının hâkim önüne çıkarılmadan değerlendirildiğini öne sürerek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Ancak, başvurusu, başvuru yollarının tüketilmemiş olması gerekçesiyle kabul edilmez bulunmuştur. 16/6/2020'deki duruşmaya, başvurunun avukatı bizzat katılırken, başvuru Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) aracılığıyla katılmış ve savunmalarını sunmuştur. Mahkeme, duruşma sonunda başvurunun tutukluluğunun devamına karar vermiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

29/9/2020'deki üçüncü duruşmada, başvurucu kasten öldürmeye teşebbüs suçundan 8 yıl 1 ay 15 gün hapis cezasına çarptırılmış ve tutukluluğunun devamına karar verilmiştir. İstinaf sürecinde bu ceza 10 yıl 10 ay hapis cezasına çıkarılmış ve 10/3/2022'de Yargıtay tarafından onanmıştır.

Başvurucu, tutukluluğun uzun süre mahkeme önüne çıkarılmaksızın devam ettiğini öne sürerek 29/7/2020'de İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde tazminat davası açmıştır. 50.000 TL manevi tazminat talep etmiştir. Ancak, mahkeme, COVID-19 nedeniyle alınan tedbirler ve İstanbul Adliyesindeki iş yükünü dikkate alarak yargılamadaki sürenin makul olduğu ve usul ile yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddetmiştir. Başvurucunun istinaf başvurusu da İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi tarafından 16/6/2021'de esastan reddedilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 22/6/2021 tarihinde öğrendiğini bildirmiş ve 8/7/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Ağır Ceza Mahkemesi, başvurucunun açtığı tazminat davasını reddetmiştir. Bu nedenle, başvurucunun tutukluluk incelemelerinin ve itirazlarının hâkim veya mahkeme önüne çıkarılmadan yapılmasının kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına aykırı olduğuna dair bir tespit yapılmamıştır.

Başvurucu, tutukluluk incelemesinin duruşmalı olarak ve müdafii dinlenilerek yapıldığı 3/1/2020 tarihinden 5 ay 13 gün sonra 16/6/2020 tarihinde mahkeme önüne çıkmış ve itirazlarını etkili bir şekilde ileri sürme fırsatı bulmuştur. Mahkeme, COVID-19 sebebiyle alınan tedbirler ve İstanbul Adliyesindeki iş yükünü dikkate alarak, yargılamada geçen sürenin makul olduğu gerekçesiyle başvurucunun tazminat talebini reddetmiştir.

Bununla birlikte, başvurucunun COVID-19 tedbirleri nedeniyle 5 ay 13 gün süreyle hâkim önüne çıkarılmamasının makul olup olmadığı değerlendirilecektir. Anayasa Mahkemesi, önceki kararlarında (Mehmet Halim Oral ve Ferit Çelik) benzer durumlarda duruşma yapılmaksızın dosya üzerinden yapılan incelemelerin Anayasa'nın 19. maddesini ihlal ettiğine hükmetmiştir.

Bu bağlamda, başvurucunun olağan dönemde 5 ay 13 gün süreyle hâkim önüne çıkarılmaması, tutukluluğa yönelik itirazlarını ve tahliye taleplerini sözlü olarak ifade etme fırsatının olmaması Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrasına aykırı bir durum oluşturmuştur.

Sonuç olarak, başvurucunun Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrasına aykırı bir işleme tabi tutulduğu ve bu aykırılık için herhangi bir tazminat elde edemediği tespit edilmiştir. Mahkeme, COVID-19 sebebiyle alınan tedbirlerin beş aydan fazla sürmesi durumunda, tutuklama incelemesinin dosya üzerinden yapılmasını gerekçe gösteren kararın yerinde olmadığına kanaat getirmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin -sekizinci fıkrasıyla bağlantılı olarak- dokuzuncu fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek